C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-139/25 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-24110112-03-21rji-24012025 Judecător Gh.Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii
05 iunie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 12.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Munteanu Sergiu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 01 octombrie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Munteanu Sergiu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. În motivarea plângerii condamnatul a indicat că, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în Penitenciarul nr.2 Lipcani. În ambele penitenciare a fost deținut în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; celule populate cu diferite insecte; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; apa potabilă de calitatea rea; lipsa sistemului de ventilare; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor pe timp ploios; în celulă pe pereți persistă mucegai; deconectarea periodică a energiei electrice și a apei; deținerea condamnaților bolnavi cu cei sănătoși.

Condamnatul Munteanu Sergiu a solicitat să-i fie redus termenul pedepsei pentru deținerea în condiții inumane în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 12.12.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Munteanu Sergiu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Munteanu Sergiu a fost deţinut în perioadele 11.04.2024-11.07.2024 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 91 zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Munteanu Sergiu cu 19 zile, pentru perioada de 91 zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr.13 Chișinău cu statut de condamnat, calculându-se 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

S-a constatat faptul că, Munteanu Sergiu a fost deţinut în perioada 05.08.2024-03.12.2024 în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 120 zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Munteanu Sergiu cu 12 zile, pentru perioada de 120 zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr.2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Munteanu Sergiu prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 11.11.2024, cu închisoare pe un termen de 2 ani 3 luni, s-a redus cu 31 zile.

S-a obligat administraţiile instituţiilor Penitenciare nr.13 Chișinău și nr.2 Lipcani să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea.

În susținerea poziției a indicat, că administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani consideră încheierea în cauză neîntemeiată şi pasibilă casării deoarece în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că în Penitenciuarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului Munteanu Sergiu i-au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie. Și anume: -a fost deţinut în celula bine iluminată şi ventilată; -temperatura aerului în

perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C; - blocul sanitar se află în celulă, şi este sepărat de restul celulei cu pereţii pînă la tavan şi cu uşa.

Menționează, că în Penitenciarul nr.13 Chişinău condamnatului Munteanu Sergiu a fost asigurată plimbarea zilnică, conform art.215 Codului de Executare, cu o durata cel puţin 1 oră pe zi. în Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului a fost acordat dreptul la deplăsarea liberă pe teritoriul penitenciarului în timpul zilei, iar spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătorilor instituţiilor penitenciare, dotate cu maşine de tip automat. In penitenciare sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor.

Totodată a invocat, că deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarelor se efectuiază trimestrial de agenţi economici speciale conform contractelor încheiate.

La fel, indică, că asistenţa medicală se acordă în regim non-stop și alimentaţia corespunde standartelor stabilite.

Notează, că standardele CPT prevăd norma de spaţiu de locuit pentru per persoană într-o celula cu mai multe ocupații 4 m, însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în flecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiilor de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „ spaţiu acordat fiecărui deţinut” prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 05.06.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe la caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, urmează a fi admis din

alte motive, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri reieșind din următoarele considerente.

Conform art.448 alin.(1) CPP, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cazul cu adoptarea unei noi hotărâri.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art.473^2 alin.(3) CPP, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.473^3 alin.(2) CPP, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a

sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Căuşeni, sediul central din 14.09.2022 în baza art.201^1 alin.(1) lit.a) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip semiînchis, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chişinău din 28.10.2023

Prin sentința Judecătoriei Căuşeni, sediul central din 17.08.2023, în baza art.186 alin.(2) lit.c), d) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, care a fost menținută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 10.04.2024.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 11.11.2024, în baza art.84 alin.(4) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa definitiv cu închisoare pe un termen de 2 ani 3 luni. Termenul executării pedepsei a fost calcula din 11.11.2024, cu includerea în acest termen a perioadei executării pedepsei din 11.04.2024 până la 11.11.2024.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Munteanu Sergiu s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioadele 11.04.2024-11.07.2024 și în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 05.08.2024-05.12.2024, data întocmirii raportului.

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Munteanu Sergiu a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.2 Lipcani.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Munteanu Sergiu, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție pentru deținerea în penitenciarul nr.2 Licani și formula de reducere 2 zile pentru zece de detenție pentru penitenciarul nr.13 Chișinău, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Munteanu Sergiu în condiții inumane și degradante pentru 91 zile (s-a redus 19 zile pentru Penitenciarul nr.11 Bălți folosind formula de 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție) calculate în condițiile art.473^4alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art.473 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unei analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursului administrației penitenciarului nr.2 Lipcani, în aspectul descris din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele.

Potrivit Raportului nr.2/4199 din 09.12.2024 în baza art.473[3] alin.(2) CPP prezent la materialele cauzei, condamnatul Munteanu Sergiu s-a aflat în detenție: în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioadele 11.04.2024-11.07.2024 și în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 05.08.2024-05.12.2024, data întocmirii raportului.

Reieșind din faptul că condamnatul Munteanu Sergiu execută în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11.11.2024, cu închisoare pe un termen de 2 ani 3 luni și fiind inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or ceasta urmează a fi implementată în cazul executării

integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO în în Penitenciarul nr. 13 Chișinău: 11.04.2024-11.07.2024 și în Penitenciarul nr.2 Lipcani: 05.08.2024-03.12.2024.

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art.473^4 alin.(1) CPP, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă condamnatul Munteanu Sergiu a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte, inconvenientele create fiind relativ în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Totodată, administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Munteanu Sergiu, întocmind raportul conform art.473^2 alin.(2) CPP.

Ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Colegiul penal reţine următoarele: condamnatul Munteanu Sergiu s-a deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în următoarele celule şi respectiv, perioade de timp:

- celula nr. 133, în perioadele de timp cuprinsă între 11.04.2024-12.04.2024, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 9,2 m^2.
- celula nr. 130, în perioada de timp cuprinsă între 12.04.2024-23.04.2024, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 8,7 m^2.
- celula nr. 141, în perioada de timp cuprinsă între 23.04.2024-14.06.2024, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 18,1 m^2.
- celula nr. 168, în perioada de timp cuprinsă între 14.06.2024-25.06.2024, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 43,8 m^2.
- celula nr. 141, în perioada de timp cuprinsă între 25.06.2024-11.07.2024, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 18,1 m^2.

Numărul de paturi instalate în celule (conform indicilor din tabel), reprezintă capacitatea maximă de cazare în condițiile de fluctuație a persoanelor deținute în instituție la diferite perioade de timp, însă nu reprezintă un indicator potrivit căruia se poate stabili numărul de persoane real cazate în celulele respective, la un anumit moment existând posibilitatea ca acest indice să fie mai mic.

Celulele corespund condițiilor de detenție şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. În același context potrivit prevederilor pct. 466 a aceluiași act normativ, pe perioada toamnă iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18o C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea prin celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule şi ferestre de aerisire amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care este despărţit de restul celulei printr-un perete. Totuşi deţinutul este obligat să respecte regulile sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit şi să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat eliberată de administraţia penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție, în celule, după deşteptare să-şi aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curățenie în celulă.

S-a deținut și în Penitenciarul nr.2 Lipcani, unde i-a fost acordat dreptul, în intervalul de timp de la deşteptare pînă la stingere (06.00-22.00) să se deplăseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limetele stabilite de administraţia penitenciarului.

În perioada deţinerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani, Munteanu Sergiu a fost deţinut în celula nr. 33, care reprezintă o încapere cu suprafaţă totală de 90 m2, situată în blocul locativ nr. 1. În celula respectivă se deţin 16 persoane. Suprafața locuibilă pentru un deținut a variat între 5,62 m2, fără a fi luate în calcul suprafața blocului sanitar. Iluminarea naturală este asigurată prin 4 geamuri de tip termopan, cu dimensiunea 1,20x2,00 m. fiecare, care se deschide pentru asigurarea ventilaţiei naturale. Celula nr. 33 a fost şi este în stare satisfăcătoare, reparaţie capitală nu necesită. Iluminarea artificială se efectuiază prin 1 bec de iluminat LD, câte 100 Wt fiecare, alimentate de la reţeaua cu tensiune de 220 V.

Încalzirea celului este asigurată prin sistem centalizat de încalzire. Celula este amenajată cu 4 calorifere de încalzit. În perioada rece a anului temperatura aerului în celula se păstrează la un nivel nu mai mic de 18°C.

Celula este mobiliată cu 19 locuri individuale de somn, 3 mase, 19 noptiere, 7 scaune, 8 cuiere pentru haine, 12 polițe de perete.

Totodată, se reține că, potrivit Raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 Lipcani din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 19 mai 2023, care este amplasat în or. Lipcani, str. Independenței nr.108, și care are statut de instituție penitenciară de tip semiînchis, unde își ispășesc pedeapsa condamnați maturi de gen masculin.

În instituție există 2 blocuri distincte de detenție pentru condamnați:

1) un sector (nr. 1) pentru deținerea condamnaților care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea (64 persoane);

2) un sector (nr.2) condamnați maturi de gen masculin (227 condamnați);

3) un sector destinat pentru carantină şi izolare disciplinară în care se dețin condamnații conform art.206 Cod de Executare – (29 condamnați);

4) blocul de producere unde locuiesc condamnații angajați în sectorul de deservire gospodărească;

5) sectorul deschis (deținuți).

Pe lângă spațiile destinate pentru detenția condamnaților, în interiorul penitenciarului există: o încăpere administrativă destinată activităților desfășurate cu condamnații (activități desfășurate de către serviciul reintegrare, spațiul destinat serviciului medical şi personalul serviciului siguranță şi regim); blocul alimentar; terenul sportiv; biserica; blocul destinat instruirii profesionale; încăperile pentru întrevederile de lungă durată; baia şi spălătoria, etc. La fel, în interiorul instituției este amplasat un bloc avariat (anterior acesta a fost bloc de studii - școală generală) şi o grădină (7 ari). Obiectivul vizitei a fost monitorizarea situației în P-2 privind respectarea drepturilor persoanelor condamnate împotriva torturii şi altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante; monitorizarea situației şi implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (24.04.2018). În urma vizitei membrii CpPT au constatat că, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 2 este de 368 persoane, la momentul vizitei, erau deținute 320 persoane. Din numărul total de condamnați, 29 persoane sunt plasate conform art. 206 Codul de Executare al R. Moldova, solicitând asigurarea securității personale (la sine izolare). *CpPT atrage atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, deoarece aceasta are o influență negativă asupra tuturor celorlalte aspecte ale detenției şi asupra climatului general din cadrul instituției, iar în multe cazuri efectele adverse ale suprapopulării prezintă un risc mare pentru tratamente inumane sau degradante*. Totodată, Consiliul salută inițiativa ANP de a efectua repartizarea uniformă a condamnaților (Ordinul ANP nr.149 din 22 martie 2023), ce prevede respectarea standardelor CPT cu referire la spațiu şi condițiile de trai pentru condamnați. În urma verificării condițiilor materiale generale/igiena/alimentația, s-a constatat următoarele: Cele două sectoare în care se dețin condamnații sunt clădiri vechi, cu două/trei etaje (instituția în trecut a fost unitate militară), separate în două ogrăzi mari, care pe parcursul zilei sunt deschise. Atât administrația, cât şi condamnații au menționat despre necesitatea reparării acoperișului la ambele blocuri. Conform informației oferite de către directorul penitenciarului capacitatea cea mai mică a celulelor este de 2 condamnați şi cea mai mare de 30 condamnați. Consiliul menționează Toate încăperile de deținere şi în special acele care sunt destinate deținuților în timpul nopții, trebuie să corespundă tuturor exigențelor de igienă,

ţinându-se cont de climă, mai ales în ceea ce privește cubajul de aer, suprafața minimă, iluminatul, încălzirea şi ventilația. CpPT constată că în ambele sectoare, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. În unele celule pe pereți este igrasie. Din discuțiile cu condamnații, aceștia au menționat că iarna în încăperi este rece (15-16 grade). Membrii Consiliului au vizitat celule ce au nevoie urgentă de dezinfectare fiind pline de gândaci de bucătărie, insecte.

Astfel, membrii CpPT au constat mai multe încălcări, inclusiv și: Lipsa unui Plan de implementare a recomandărilor a CpPT urmare a vizitelor din 2018.

Deținuții sunt repartizați inegal şi tratați diferențiat, astfel în penitenciar există secții supraaglomerate cu condiții nesatisfăcătoare de detenție versus secții spațioase cu condiții foarte bune de trai.

CpPT constată condiții materiale de detenție din celule unde sunt plasați deținuții conform art.206 CE similare celor din sectoarele unde se deține masa generală de condamnați.

CpPT salută faptul că cele 29 persoanele ce se dețin conform art.206 CE, au posibilitatea să se deplaseze pe timpul zile pe teritoriul sectorului în care sunt plasați, se dețin pe timpul zilei cu ușile deschise şi pot comunica între ei. Totodată, sectorul în care aceștia se dețin are o zonă mică de plimbare.

CpPT constată privarea anumitor drepturi pentru condamnații ce se sunt plasați conform art.206 în sectorul nr. 1. Condamnații au acces limitat la anumite spații cum ar fi terenul de fotbal, etc.

Accesul la baie nu este îngrădit, însă nu este respectată intimitatea persoanelor condamnate (duşurile nu sunt separate). Din declarațiile condamnatelor în baie este rece, multă umezeală, iar apa abia călduță.

CpPT constată problema asigurării cu personal medical şi organizării serviciilor, ceea ce limitează accesul la servicii medicale a condamnaților a garanțiilor de sănătate.

CpPT constată lipsa unor celulele accesibile persoanelor cu dizabilități locomotorii, nefiind adaptate la necesitățile acestora spațiile locative, băile, veceurile. La fel, există foarte multe bariere, care îngrădesc deplasarea deținuților cu dizabilități pe spațiile de deplasare din penitenciar, cum ar fi existența scărilor către curțile de plimbare şi cabinetele medicale.

CpPT constată deficiențe în asigurarea condițiilor minime de trai, multe din celule necesitând reparații, unele wc-uri, lavoare fiind în stare deplorabilă, teracota lunecoasă, de multe ori nu este apă.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.2 Lipcani se va ține cont de faptul că, condamnatul Munteanu Sergiu s-a deținut în condiții unde

nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenientele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Munteanu Sergiu, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar oportun și rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ pentru deținerea în penitenciarul nr. 2 Lipcani și 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție pentru Penitenciarul nr.13 Chișinău.

De asemenea, instanța de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani va ține cont de faptul că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Munteanu Sergiu pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.2 Lipcani și Penitenciarul nr.13 Chișinău au depășit relativ semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii unde nu se respectă norma spațiului locativ, celula populată cu diferite insecte, condițiile care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reține că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susține opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menționat că conform datelor statistice se menține problema supraaglomerării în P-1, P-9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincţia normelor procedural penale aplicabile în dependenţă de calitatea deţinutului la momentul deţinerii sale, Colegiul reiterează că, Munteanu Sergiu s-a aflat în condiţii precare de detenţie o perioadă de 91 zile în Penitenciarul nr. 11 Chișinău și 120 zile în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în calitate de condamnat.

Astfel, condamnatul Munteanu Sergiu pentru perioada totală de 91 zile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în care el s-a aflat în detenție în calitate de

condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, iar Penitenciarul nr.2 Lipcani se va aplica formula de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Astfel se va reduce 18 zile pentru perioada de 90 zile cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de deținere în penitenciarul nr.13 Chișinău și 12 zile pentru perioada de 120 zile cu calcularea de 1 zi de reducere pentru 120 zile de deținere în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Munteanu Sergiu, prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11.11.2024, cu închisoare pe un termen de 2 ani 3 luni, urmează a fi redus cu 30 zile.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculată în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră necesar de a o lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru admiterea recursului administrației penitenciare din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții, condamnatului Munteanu Sergiu rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

În temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 12.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Munteanu Sergiu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite din alte motive, se casează încheierea, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează.

Se admite plângerea condamnatului Munteanu Sergiu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care

afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Munteanu Sergiu a fost deținut în perioada 30.11.04.2024-10.07.2024 în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 90 (nouăzeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, se reduce pedeapsa lui Munteanu Sergiu cu 18 (optsprezece) zile pentru 90 (nouăzeci) zile, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calculare a 2 zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Se constată faptul că, Munteanu Sergiu a fost deţinut în perioada 05.08.2024-03.12.2024 în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 120 (una sută douăzeci) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa condamnatului Munteanu Sergiu cu 12 (doisprezece) zile, pentru perioada de 120 (una sută douăzeci) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 1 zi, calculată în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP care nu poate fi redusă, instanța de judecată consideră necesar de a o lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Munteanu Sergiu prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 11.11.2024, cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani 3 (trei) luni, se reduce cu 30 (treizeci) zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.